

“Balvi taču nevar atpalikt!”

Foto - E. Gabranovs

Reformācijas svētkos. Balvu luterāņu draudzes priekšnieks Jānis Auziņš atzina, ka, viņaprāt, šis nav tikai vides, bet arī misijas objekts: “Cilvēki, kuri nav aktīvi kristieši, garāmejojot var iepazīties ar Dieva vārdu. Arī simboliski atvērtā grāmata simbolizē mūsu draudzi, ka vienmēr esam atvērti.”

Edgars Gabranovs

Šonedēļ, svinīgi atklājot jauno vides objektu pie Balvu luterāņu baznīcas, prāvests Mārtiņš Vaickovskis atgādināja, ka 31.oktobris luterāņu baznīcā ir Reformācijas jeb Ticības atjaunošanas svētku diena: “Jaunais vides objekts ir starpkonfesionāls un ekumēnisks, kas skaistā veidā atklāj kristīgās ticības pamatvērtības.”

Prāvests zināja teikt, ka objekts grāmatas formātā ar lielām, šķirstāmām plastikāta lapām ir tikai trešais Latvijā. To apstiprināja arī Rīgas Sv.Pētera draudzes mācītājs un Mārtiņa tētis Atis Vaickovskis: “Nemaz tik daudz, nemaz tik bieži ir šādi patīkami pārsteigumi. Šobrīd esam liecinieki vides objekta atklāšanā, ko mākslinieki varētu nosaukt par grāmatas instalāciju, kas turpmāk izdaiļos Balvu pilsētā. Katra tauta, kas veidojas un top par nāciju, ap sevi veido dažādas zīmes, pieminekļus un dažādus kultūras objektus. Balvi var lepoties ar to, ka tieši šāds kultūras objekts Latvijā ir tikai trešais. Pirms diviem gadiem objektu atklāja Skultē, senajā tirgus laukumā, šogad – Mežaparkā, Rīgā. Balvi taču nevar atpalikt! Šādu objektu gribētu redzēt arī tur, kur pats kalpoju. Pagaidām tas nav izdevies, bet, ziniet, ar Dieva valstību ir tāpat kā ar ūdeni, kas vienmēr tek uz leju. Ja kāds kaut ko aizdambē, ūdens aptek apkārt.” Tāpat garīdznieks dalījās pārdomās, ka jaunais objekts, viņaprāt, ir kultūras objekts: “Katram garāmgājējam šeit būs ekumēniska satura vēstījums – draudzīgs uzrunājums isā un saprotamā formā izlasīt visus Svētos Rakstus, sākot ar radīšanu, grēkā krišanu, noslēdzoties ar Jāņa atklāsmes grāmatu par nāvi un mūžīgo dzīvību, nemirstību un nākotni. Lai Dievs svētī, ka šis klusējošais un vienlaikus uzrunājošais objekts daudziem nes svētību!”

Balvu novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs, sakot paldies vārdus, vērsa uzmanību uz to, ka globālajā pasaulē mēģinām atrast zīmes, lai saprastu, kas mēs esam: “Vienu objektu noņēmam, uzstādām citu. Patiesībā tā ir Dieva uzvara pār tām vērtībām, ko nesa nojauktais piemineklis Balvu skvērā. Reformācijas laiks arī šobrīd turpinās, kad mēs atjaunojam un stiprinām ticību. Kādas tad ir eiropēiskās vērtības? Bieži aizmirstam, ka tās ir kristīgās vērtības. Mūsu uzdevums ir paskatīties, kādas ir manas vērtības. Vai tās saskan ar eiropēiskajām?”

M.Vaickovskis nešaubās, ka jaunas idejas pašiem ir jāģenerē, jo tās pašas par sevi nerodas: “Ir jādarbojas. Šis gads Latvijas luteriskajai baznīcai ir simtgades gads, tāpēc notiek dažādas aktivitātes. Esmu Balvu patriots un gribu, lai šeit būtu vislabākais.” Taujāts, vai nav bažu, ka jauno objektu kādi cūkmeņi vai garnadži neapskādēs, prāvests uzsvēra, ka tas, kā cilvēks rīkojas, agrāk vai vēlāk nāks atpakaļ: “Ja tu dari labu, tad arī labs nāks atpakaļ. Pēc šī principa visiem cilvēkiem ir jādzīvo. Saknes jāstiprina ģimenē, skolā, sabiedrībā un baznīcā. Jā, visi esam grēcinieki un regulāri kaut kas virmo, bet kopumā varam būt pateicīgi Dievam, ka mums ir zināma stabilitāte. Sabiedrība Balvu novadā ir daudz saliedētāka nekā citviet Latvijā. Tuvojoties valsts svētkiem, Ziemassvētkiem, aicinu izvērtēt personīgo atbildību un rīcību – katrs darbs, katrs vārds nav *pa tukšo*. To Dievs redz un dzird, to redz un dzird cilvēki. Domāsim labu, darīsim labu un paļausimies uz Kristu! Lūgšim par Latviju, tostarp 11.novembrī gājienā no luterāņu baznīcas uz mūsu pieminekli. Tāpat 18.novembrī, kad katoļu baznīcā būs ekumēniskais dievkalpojums. Tāpat Adventes laikā, kad neizpaliks koncerti, kas noslēgsies ar gaišo gaismu Ziemassvētkos.”

Nākamajā
Adugumā

● “Caur mīlestības lupu uz teātra paradīzi”
Lazdukalnā satiekas amatierteātri

● Spēles mūža garumā
Piedalās starptautiskā treniņnometnē

Covid-19

(2.novembris)

Balvu novads – 71
Alūksnes novads – 110
Gulbenes novads – 66
Ludzas novads – 91
Rēzeknes novads – 109
Madonas novads – 117

Mainīsies elektrības piegādātājs

Balvu novada pašvaldība nodos AS “Sadales tīkls” elektropārvades līnijas Celmenē, Kubulu pagastā, un Kupravā. Tas nozīmē, ka esošo pagastu iedzīvotājiem mainīsies elektrības piegādātājs, turklāt iedzīvotājiem jāiesniedz pieteikumi AS “Sadales tīkls” jaunu pieslēgumu ierīkošanai.

Aicina pretendētus pieteikt balvai

Izglītības un Zinātnes ministrija izsludinājusi gadskārtējo konkursu

Īsziņas

“Gada sporta pedagogs 2022”. Dalībai konkursā aicināti pieteikties paši sporta skolotāji, pieteikumu var sagatavot un iesniegt arī ikvienas valsts vai pašvaldības dibinātās pamatizglītības, vidējās izglītības vai profesionālās vidējās izglītības iestādes direktors vai direktora vietnieks mācību darbā līdz 30.novembrim. Uzvarētājus paziņos ceremonijas “Trīs Zvaigžņu balva sportā 2022” apbalvošanas pasākumā, kas notiks 2023.gada 14.janvārī.

Iespēja sportistiem

5.novembrī plkst. 11.00 notiks sportiskā orientēšanās Viļakas pilsētā “Esi aktīvs”. Savukārt plkst. 17.00 Rugāju Sporta centrā basketbola spēles cienītājiem ir iespēja piedalīties Rugāju basketbola kausa izcīņas sacensībās.

Senioru vēstis

Izvēles priekšā: pārtika, zāles vai mājokļa izdevumi

Zinaida Logina

26.oktobrī Rēzeknē notika Latgales reģionālās pensionāru apvienības padomes (LRPA) sēde, kuru vadīja valdes priekšsēdētāja Aina Jaunzeme. Darba kārtībā bija vairāki aktuāli jautājumi, piemēram, kā pašreizējos apstākļos senioriem nodrošināt cilvēku cienīgu dzīvi. Sēdes gaitā vienojās arī par Dziesmu un deju festivāla norisi Rugājos 2023.gada vasarā.

“Nāk rudentiņ’is, būs bargā ziema...”

Klātesošos uzrunāja Rēzeknes novada domes priekšsēdētājs MONVĪDS ŠVARCS: “Pašvaldības par jums, seniori, nav aizmirsušas, lai arī ir tā kā tai dziesmā, kad ‘nāk rudentiņ’is, būs bargā ziema’. Par ekonomisko situāciju jādodomā mums visiem – gan katram individuāli, gan valsts un pašvaldību vadītājiem. Rēzeknes novadā jau iesniegtas un apstrādātas 6700 lietas apkures kompensācijai iedzīvotājiem. Naudas summas ir milzīgas, tās kompensē valsts no sava budžeta, lai palīdzētu krīzes situācijā nonākušajiem. Arī mēs lielāko uzmanību vēršam uz sociāli mazaizsargātām grupām, un tie ir arī pensionāri. Dosim katrs savu devumu šīs krīzes pārvarēšanai, tāpēc priecājos, ka Latgales pensionāri ir vienoti – nāk kopā un runā par sev svarīgām lietām.” Viņš visiem vēlēja veselību un, par spīti visam, nezaudēt optimismu, nebūt vientuļiem. Pašvaldības vadītājs uz tikšanos bija uzacīnājis 14. Saeimas deputāti Annu Rancāni, nosaucot viņu par cilvēku ar ļoti augstu vērtību skalu.

Šis nav viegls laiks

ANNA RANCĀNE atzina, ka šis laiks nav tas vieglākais, kad uzsākt darbu Saeimā: “Man patika strādāt pašvaldībā, tāpēc šī man bija smaga izvēle. Astoņus gadus strādājot pašvaldībā, jutu saikni ar ikvienu iedzīvotāju, un tas man ļāva izdarīt secinājumus, ka visatsaucīgākie, stiprākie un optimistiskākie cilvēki ir tieši šī paaudze, kura augusi smagākos apstākļos. Jūs esat izdzīvojuši gan padomju laiku, gan Latvijas atmodas un jaunas valsts veidošanas laiku, kas nebūt nebija viegls. Es jums neko nesolišu, bet gribu, lai šī saikne ar cilvēkiem, pašvaldībām saglabātos arī tad, kad saņemšu Saeimas deputāta mandātu. Ne jau visi cilvēki dzīvo Rīgā, tāpēc iespēju robežās braukšu gan uz Rēzekni, gan citiem novadiem Latgalē, pieņemšu un uzklausīšu arī uz vietas. Nāciet ar saviem pieteikumiem, idejām, lai mēs kopā pārdzīvotu šo grūto laiku.”

Senioru svētki notiks Rugājos

Balvu novada domes priekšsēdētāja vietniece SANDRA KAPTEINE atzina, ka arī mūspusē risināmie jautājumi un problēmas ir līdzīgas, un visi meklē atbildes uz jautājumu, kā pārdzīvot grūto laiku. Viņa darīja zināmu, ka senioru svētku karogs, kas 2019.gadā uz Rugājiem atceļoja no Višķiem, ir drošās rokās, un iepazīstināja ar komandu, kuru pārziņā būs svētku organizatoriskie jautājumi.

Balvu novada Kultūras pārvaldes vadītāja RUDĪTE KRŪMIŅA uzsvēra, ka nākamais gads vairs nav aiz kalniem, tāpēc par svētkiem jārunā jau šobrīd. “Plānojam, ka svētki Rugājos notiks 17.jūnijā, tāpēc lūdziet savām pašvaldībām jau tagad budžetā iekļaut finansējumu, lai jūsu kolektīvi varētu piedalīties senioru svētkos. Esam atvērti sadarbībai, arī mēs domāsim gan par ciemiņu naktsmājām, gan iespējām plašāk viņus iepazīstināt ar mūsu novadu,” teica R.Krūmiņa. Viņa informēja, ka svētkos katram būs arī dalības maksa, tāpēc jāvienojas par konkrētu summu.

Rugāju tautas nama vadītāja GUNTA GRIGĀNE informēja par svētku norisi. “Laikā, kad pirms trīs gadiem šajā pašā zālē runājām par svētkiem, mēs vēl bijām Rugāju novadā. Nu esam Balvu novadā, bet mūsu plānus toreiz izjauca kovids. Ceru, kā nākamgad svētki gan parkā, gan Rugāju stadionā varēs notikt vērienīgi un skaisti. Piedalīsies senioru deju kolektīvi, vokālie ansambļi, viru, sievu un jaunie kori, senioru etnogrāfiskie un folkloras ansambļi un kopas, Eiropas senioru deju kolektīvi, mazākumtautību kolektīvi, amatnieki un mājažotāji. Apzināsim visus kolektīvus no katra Latgales pagasta, jo mums vajag izstrādāt programmu, ko dejosim vai dziedāsim atsevišķi un kopā,” informēja G.Grīgāne, pastāstot par svētku norises detaļām un organizatoriskiem jautājumiem.

Pieņem rezolūciju

Latgales reģionālās pensionāru apvienības padomes sēdes dalībnieki ar satraukumu vēro straujo dzīves dārdzības pieaugumu. Tā rezultātā arvien vairāk vecākās paaudzes iedzīvotāju nonāk zem nabadzības riska robežas, tāpēc Saeimu un valdību aicina izstrādāt pārdomātu krīzes politiku. “Uzskatām, ka tikai pensiju indeksācija un neliels atbalsts energoresursu sadārdzinājuma atbalstam noteiktam pensiju saņēmēju un valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu saņēmēju grupām ir nepietiekams, lai nodrošinātu pašreizējos apstākļos cilvēku cienīgu dzīvi. Padomes sēdes dalībnieki uzskata, ka Latvijas Republikas Saeimai un Ministru kabinetam nekavējoties jāveic pasākumi, lai apturētu pensiju un valsts pabalstu saņēmēju nabadzību. Aicinām Saeimu un valdību izstrādāt pārdomātu krīzes politiku, kur senioriem nebūtu jāstāv izvēles priekšā starp zāļu, pārtikas vai mājokļa izdevumu segšanu. Latgales seniori iestājas par pensionāru labklājības kritēriju pārskatīšanu un uzlabošanu, jo līdz šim plānotie pabalsti un piešķirtās kompensācijas nespēj nosegt inflācijas straujo pieaugumu. Iestājamies par: piemaksas noteikšanu, sākot no 2023. gada 1. janvāra par katru darba stāža gadu līdz 1995.gada 31.decembrim personām, kuras pensionējās pēc 2012.gada 1.janvāra; par bāzes pensiju noteikšanu katram valsts vecuma pensijas saņēmējam no valsts pamatbudžeta; par nepieciešamību Saeimas 14. sasaukumā pie Sociālo un darba lietu komisijas izveidot Sociālās drošības apakškomisiju un darba grupu pensionāru un invalīdu nevalstisko organizāciju sadarbībai sociālo jautājumu izpētei un tālāk virzībai. Padomes sēdes dalībnieki atgādina, ka vismaz ceturtās daļas iedzīvotāju labklājība ir nacionālās drošības jautājums,” teikts rezolūcijā, kuru vienbalsīgi pieņēma LRPA sēdes dalībnieki.

Seniorus uzrunā Saeimas deputāte Anna Rancāne. Viņa aicināja seniorus griezties ar savām idejām un priekšlikumiem, lai iespēju robežās varētu palīdzēt un atvieglot pensionāru dzīvi.

Balvu novada delegācija. Balvu novada domes priekšsēdētāja vietniece Sandra Kapteine ar komandu ieradās Rēzeknē, lai piedalītos sarunās par nākamgad gaidāmo senioru Dziesmu un deju festivālu Rugājos, kura norise bija plānota jau pirms diviem gadiem.

Muzikāls sveiciens. To klātesošajiem veltīja Rēzeknes pensionāru Dienas centra vokālais ansamblis “Zelta rudens”.

Iepriecina ar dejām. Rēzeknes kultūras nama senioru deju kopa “Zelta atvasara” iepriecināja gan ar skaistiem deju soļiem, gan tērpiem.

Foto - Z.Logina

Foto - Z.Logina

Foto - Z.Logina

Foto - Z.Logina

Tautas sports

Latvijas čempionātā – 11 medaļas

Irēna Tušinska

Pēc piektā sacensību posma Ogres Zilajos kalnos noslēdzies 2022.gada Latvijas čempionāts nūjošanā. Balvu komandas “Nūjot Prieks” dalībnieki, veiksmīgi startējot visos posmos un visās distancēs, čempionāta kopvērtējumā ieguvuši 11 godalgas.

Komanda “Nūjot Prieks” uz Ogres Zilajiem kalniem devās 17 dalībnieku sastāvā. Daži no balveniešiem bija cīnījušies visos iepriekšējos šī gada čempionāta posmos, savukārt citiem šī bija pirmā iespēja sacensties ar konkurentiem. Komandas trenere Inta Ozola gandarīta, ka visi 17 dalībnieki mājās pārveda medaļas, tādējādi apliecinot labo fizisko sagatavotību un nesalaužamo cīņas sparu. Viņa priecājas, ka balveniešu komanda, salīdzinājumā ar citām, izceļas ne tikai ar kuplo sastāvu, bet arī ar iegūto godalgu skaitu. Arī Latvijas čempionāta pēdējā – 5. – posmā “Nūjot Prieks” sportisti nopelnīja 12 medaļas nūjošanā un vienu medaļu iešanas sacensībās. Komandu vērtējumā čempionāta 5.posmā 1.vietas balvenieši izcīnīja 5km distancē (Intars Ozols, Inta Ozola, Edīte Mača, Kristīne Apine, Zlata Kallase), kā arī 21 km distancē (Inārs Supe, Angelina Sarķe un Astrīda Vēja-Āboliņa).

I.Ozola uzsver, ka nūjošanas sports Latvijā ar katru gadu iegūst aizvien lielāku popularitāti. Neitrūkst arī labi sagatavotu konkurentu. Viena no spēcīgākajām komandām izveidota Liepājā, arī Aglonas komanda ir ne vien kupli pārstāvēta, bet arī ļoti spēcīga. “Rēzeknieši sacensībās startēja kuplā skaitā, tomēr neizcēlās ar spēcīgiem līderiem. Ar labiem rezultātiem sacensībās piedalās arī Tērvetes komanda ar interesantu nosaukumu “Slēpes meklētāj”, stāsta I.Ozola. Viņa lepojas, ka tieši balvenieši bija pirmie Latvijā, kas aizsāka nūjošanas kustību junioru vidū: “Lai gan pasaulē bērni un jaunieši ar šo sportu nodarbojas jau sen, Latvijā tas notiek pirmo gadu, un tieši mēs esam pirmie, kas to aizsāka. Tagad nūjošanas

popularitāte jauniešu un bērnu vidū pieaug ar katru dienu, un visi to vērtē ļoti pozitīvi.”

I.Ozola atklāj, ka sacensību posms Zilajos kalnos atšķiras ar to, ka trases bija ierīkotas paugurainā apvidū. Dažiem komandas “Nūjot Prieks” dalībniekiem tas sagādāja papildus grūtības. “Es personīgi biju gatavojusies šādai trasei, tādēļ to noiet man bija viegli. Man trase ļoti patika. Taču Balvos trenējamies līdzenumos, tāpēc dažiem veicās grūtāk, jo, uzkāpjot kalnā, iznāk mazliet aizelsties, bet nav laika atelpoties, jo jāodas tālāk tādā pašā tempā,” paskaidro I.Ozola. Viņa piebilst, – lai gan sacensību trases šoreiz bija labāk marķētas, dažiem dalībniekiem vienalga sanāca nomaldīties. Nūjošanas trenere neslēpj, ka arī čempionātā, ko rīkoja Latvijas Tautas sporta asociācija, organizatoriskā puse mazliet piekliboja. Tomēr kopumā sacensībās gūtie panākumi iedvesmo jauniem sasniegumiem, un treniņu process neapstāsies arī ziemā.

“Latvijas čempionāta nūjošanā 2022” kopvērtējuma (piecu posmu kopsummā) rezultāti

Juniori (5 km distance):

Meitenes: Sandija Kalniņa (1.vieta); Līna Kalniņa (2.vieta).

Zēni: Artūrs Pušpurs (1.vieta); Raens Ceplītis (2.vieta).

Pieaugušie (21 km distance):

Sievietes: Angelina Sarķe (3.vieta).

Vīrieši: Inārs Supe (1.vieta); Jānis Sarķis (2.vieta).

Pieaugušie (10 km distance):

Sievietes: Diāna Gergenredere (1.vieta).

Pieaugušie (5 km distance):

Sievietes: Inta Ozola (1.vieta); Zlata Kallase (2.vieta).

Vīrieši: Intars Ozols (2.vieta).

21 km distances uzvarētāji. (Aiz kadra palikusi Angelina Sarķe, kura godam izcīnīja 3.vietu). Balvenieši lepojas, ka izcīnīja godalgas vietas arī visgarākajā, 21.kilometru, trasē, kas prasa īpaši labu fizisko sagatavotību un maratonistu izturību.

Foto - no personīgā arhīva

Informē Dabas aizsardzības pārvalde

Piemēro bargu naudas sodu

Vainīgais – Balvu novada iedzīvotājs!

Artūrs Ločmelis

Šovasar saziņas vietnē WhatsApp daudzkārt tika pārpublicēts video, kurā redzams, kā autovadītājs diennakts tumšajā laikā apzināti trenc pusaugu lāci pa meža ceļu. Lai gan sākotnēji Dabas aizsardzības pārvaldes speciālisti lēsa, ka norises vieta ir pierobežā, izrādījās, ka lācis vajāts Lubāna mitrāja tuvumā.

Pēc notikušā speciālisti to dēvēja nevis par vienkāršu dzīvnieka traucēšanu, bet pat par vardarbīgu rīcību. Pārvalde lūdza iesaistīties arī sabiedrību, lai noskaidrotu informāciju par video autoru vai automašīnas šoferi. Drīzumā vainīgo vīrieti arī noskaidroja, kurš savu vainu atzina. Pēc administratīvās pārkāpuma lietas materiālu un ekspertu atzinuma izvērtēšanas Dabas aizsardzības pārvalde par aizsargājamās sugas brūnā lāča *Ursos arctos* īpatņa apzinātu traucēšanu vīrietim piemērojusi 600 eiro lielu naudas sodu. Jāpiebilst, ka dzīvnieka trenkātājs bija Balvu novada iedzīvotājs.

Lems arī par iespējamu cietsirdīgu izturēšanos

Saskaņā ar ekspertu vērtējumu un iegūtajiem videomateriāliem, vajātais lācis bija spiests ilgstoši (vismaz 2,5 minūtes) skriet ar ātrumu 25 līdz 30 km/h, kas ir tuvs pieauguša lāča maksimāli iespējamam skriešanas ātrumam (40 līdz 50 km/h), ko tas spēj saglabāt tikai īsā distancē. Turklāt notikuma dienā tuvākajās meteoroloģiskajās stacijās fiksētā gaisa temperatūra pārsniedza 29°C dienā un 20°C vidēji diennaktī, kas ir ļoti augsta temperatūra šādai dzīvnieka fiziskai slodzei.

Eksperti norāda, ka augusta beigās brūnie lāči Latvijā ir pilnībā atguvuši iepriekšējās ziemas guļas laikā zaudēto ķermeņa masu, turpina augt un sāk pastiprināti uzkrāt taukus nākamajai zīmai. Savukārt neraksturīgi augsta fiziskā slodze šo procesu var būtiski aizkavēt, kā arī provocē nepieciešamību atjaunot enerģijas rezerves, nodarot saimnieciskus postījumus, piemēram, izēdot medu no bišu stropiem. Lai arī nav pierādījumu video redzamā lāča

Lubāna mitrājs. Attēlā redzams lācis, kuru autovadītājs apzināti trenkāja Lubāna mitrāja apkārtnē.

dzimumam un vecumam, tas visdrīzāk ir jauns dzīvnieks, kuram var vēl nebūt izveidojusies stabila individuālā teritorija, līdz ar to šāda skrējiena nogurdināta dzīvnieka pēkšņa nokļūšana pieauguša lāča teritorijā var beigties letāli ar teritorijas saimnieka uzbrukumu. Tāpat, vajāšanas laikā uz ceļa sastopoties ar kādu citu dzīvnieku vai cilvēku, lācis aizstāvēties visdrīzāk tam būtu uzbrucis.

“Atbilstoši savai kompetencei un deleģētajam funkcijām, pārvalde administratīvā pārkāpuma lietu rosināja un skatīja atbilstoši Sugu un biotopu aizsardzības likumam, kas liedz apzinātu aizsargājamo sugu traucēšanu un paredz sodu par šo normu pārkāpšanu. Papildus tam lieta nodota arī Pārtikas un veterinārajam dienestam, kas lems par personas saukšanu pie administratīvās atbildības par cietsirdīgu izturēšanos pret dzīvnieku atbilstoši Dzīvnieku aizsardzības likumam (59.pants),” informē Dabas aizsardzības pārvalde.

Latvijā – ap sešdesmit lāčiem

Brūnais lācis ir aizsargājama suga gan Latvijā, gan arī Eiropā. Saskaņā ar spēkā esošo likumdošanu, par aizsargājamas sugas īpatņa apzinātu traucēšanu vainīgā persona var saņemt naudas sodu līdz 700 eiro. Savukārt valsts bioloģiskās daudzveidības monitoringa dati liecina, ka pēdējos gados lāču skaits pieaug visā Baltijas populācijā. Tas nozīmē, ka vairāk lāču ienāk Latvijā, no kuriem daļa te paliek uz dzīvi. Agrāk galvenais iemesls lāču skaita samazinājumam un izzušanai bija medības. Ņemot vērā, ka tagad tās Latvijā nav atļautas un arī Igaunijas pierobežā lāču medības bija ilgstoši ierobežotas, lāču populācija atjaunojas. Saskaņā ar aktuālajiem monitoringa datiem, šobrīd Latvijā savvaļā sastopami apmēram 60 lāči.

Foto - ekrānšarīns no video

“Mediju atbalsta
fonda ieguldījums no
Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem”

MAF
Mediju atbalsta fonds

Kā mūsējie

Laikraksta “Vaduguns” kolektīvs 13 ielikumos isteno projektu “Punktiņš, punktiņš, komatiņš”, kurā sabiedriski nozīmīgu publikāciju sērijā atspoguļos šī gada centrālo notikumu politikā – Saeimas vēlēšanas, veicinot valstiskuma apziņas nostiprināšanu Satversmes simtgadē, patriotismu un sabiedrības saliedētību, medijpratību un kritisko domāšanu, veicot analīzi un uzklusot ekspertu viedokļus, ko var darīt labāk, profesionālāk: ikvienam cilvēciņam Satversmes 101.pants nav zvaigznēs rakstīts.

Svarīga katra tautieša balss

Mūsu novadnieks, viļacēnietis **EDGARS BONDARS** 15 gadus pavadījis, strādājot ārzemēs, diplomātiskajā dienestā, un ne reizi vien savu pilsoņa pienākumu pildījis, atrodoties otrpus Latvijas valsts robežām. Edgars dzīvo ar pārliecību, – ja cilvēkam ir Latvijas pilsoņa pase, tad jāiet un jāpiedalās vēlēšanās, vienalga, kurā pasaules malā atrodas. “Tā ir mūsu valsts un identitāte, kuru nedrīkst pazaudēt,” teic Ārlietu ministrijas īpašo uzdevumu vēstnieks.

Kāpēc latviešiem ārzemēs būtu svarīgi piedalīties vēlēšanās?

-Domāju, ka, neskatoties uz apstākļiem, kas viņus aizveduši uz ārzemēm, cilvēki tomēr saprot, ka viņu politiskā aktivitāte un balss Latvijā ir svarīga, lai mūsu valsts liktenis būtu arī viņu rokās. Pirmkārt, tas ir patriotisms, otrkārt, vēlme izpausties kā politiski aktīvam Latvijas iedzīvotājam, arī esot ārzemēs.

Būdam ārzemēs, pats esat vēlētājs vairākkārt...

-Jā, un ne tikai piedalījies vēlēšanās, bet arī strādājis vēlēšanu komisijā Maskavā, Vašingtonā, Prāgā. Tas bija ļoti interesants laiks. Pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas pirmās Saeimas vēlēšanas piedzīvoju Amerikā 1995.gadā. Toreiz bija milzīga atsauce un entuziasms. Daudziem tautiešiem nebija personas kods, un mēs steidzāmies sakārtot dokumentus, lai Pilsotības un migrācijas pārvalde viņiem tos piešķirtu. Ļoti daudzi izvēlējās balsot pa pastu, toreiz tie bija tūkstoši vēlēt gribētāju. Šobrīd situācija mainījies. Uzskatīsim to par dabisku procesu, jo emigrācija tomēr ir neatņemama mūsdienu dzīves sastāvdaļa. Cilvēki ceļo, brauc, izvēlas, kur labāk dzīvot. Un es domāju, ka šī ir demokrātiskas valsts priekšrocība, ka cilvēkiem ir izvēles brīvība, uz kuriem braukt. Kādreiz tādu iespēju nebija vispār. Daudzi aizbrauc, uzkrāj naudu un atgriežas, citi paliek un palīdz radiem Latvijā, bet saikni tāpat uztur. Dzīvesstāsti ir ļoti dažādi. Bet tas, ka balsošana ir svarīga dzīves sastāvdaļa arī tiem latviešiem, kuri dzīvo ārzemēs, ir viennozīmīgi.

Runājot par vēlēšanām, varbūt prātā palicis kāds gadījums?

-No kolēģu stāstītā atceros, ka kaut kad 90.gados Prāgā bija gadījums, kad pēkšņi atbrauca viens liels autobuss ar koristiem, Latvijas pilsoņiem, kuri izdomāja nobalsot, bet iecirknī pietrūka vēlēšanu zīmju. Ko darīt? Protams, viss beidzās labi, nācās šo situāciju risināt, lai cilvēki varētu izpildīt savu pilsoņa pienākumu. Savukārt pats, gan esot Maskavā, gan vēlāk Prāgā, piedzīvoju brīžus, kad vēlēt atnāca cilvēki, par kuriem nebūtu iedomājies, ka viņi tajā brīdī ir ārzemēs. Visbiežāk tie bija kādi mākslinieki vai politiķi – viņi vienkārši trāpījās tajā vietā un laikā un izpildīja savu pienākumu. Vēl ļoti spilgti atceros 2012.gada februāri, kad notika referendums par valsts valodu. Tobrīd ar dzīvesbiedri atrados ceļojumā Turcijā, Stambulā. Šķīta, kā mēs nebalsosim? Vienu dienu veltījām šim notikumam – piecas stundas pavadījām autobusā, lai dotos uz vēlēšanu iecirkni Ankarā. Tobrīd jautājuma – braukt vai nebraukt – nebija. Izteikt viedokli par valsts valodu bija pat bija svarīgāk par Saeimas vēlēšanām. Tādēļ ļoti priecājos, ka mēs to paveicām, ka mums bija iespēja nobalsot vēstniecībā. Turklāt mana mamma savulaik bija literatūras skolotāja, un tobrīd, 2012.gadā, bija pagājis pavisam neilgs laiks, kopš viņa aizgāja viņsaulē... Biju pilnīgi pārliecināts, ka man tas jāizdara.

Kādreiz nācies domāt par jautājumu – iet balsot vai nē?

-Vēlēšanās esmu piedalījies vienmēr, tas ir mans pienākums, jo tad varu prasīt no kaut kā arī atbildību, izteikt savu viedokli, kritizēt. Ja vēlēšanās nepiedalos, tad arī nedrīkstu kritizēt. Man ir zināmi cilvēki, kuri neiet un nebalso, bet tāpat izsaka savu viedokli. Taču mana pārliecība ir, – ja tev ir Latvijas pilsoņa pase, jāiet un jāpiedalās, jo tā ir tava valsts, tā ir identitāte. Tu veido šo valsti, neskatoties uz to, ka demokrātija tomēr ir sāpīgs process. Turklāt mums ir arī ļoti labi politiķi, ļoti izcili prāti, kas veido šo valsti un ieliek savu sirdi tajā, lai tā kļūtu labāka.

Runājot par 14.Saeimas vēlēšanām, kā izdarījāt savu izvēli? Kas nospēlēja galveno lomu?

-Galveno lomu nospēlēja tas, ka es uzticos atsevišķiem

Piedalījies visās vēlēšanās. Edgars Bondars uzskata, ka iet un vēlēt ir katra pilsoņa pienākums.

cilvēkiem, personībām, kas apvienojušies vienā sarakstā. Sekoju līdzīvi viņu politiskajai darbībai, lasīju programmas. Tas bija ļoti izsvērts lēmums – atbalstīju to, ko gribēju atbalstīt, jo lielu uz viņiem cerības.

Kā vērtējat vēlēšanu iznākumu?

-Šajās vēlēšanās gāja raibi – šis tomēr bija ļoti neparasts iznākums. Kā atceramies, bija partija, kura balsu skaitīšanas laikā bija te zem 5%, te virs 5% barjeras. Varbūt ir labi, ka tie cilvēki, kuri bija tik tuvu politikai, tagad varēs procesus pavērot no malas. Varbūt jāpaņem pauzīte un pēc tam jāmetas iekšā ar jauniem spēkiem. Bet no otras puses – tomēr nākas būt pārsteigtam par to, ka dažos gadījumos vēlētājam ir diezgan īsa atmiņa. Nebiju gaidījis tik lielu atbalstu cilvēkiem, kuri iekļuvuši Saeimā un kuru nodarījumi nav īsti izvērtēti – cik daudz tur bijis pozitīva, cik – negatīva. Es novēlētu Latvijas vēlētājam domāt plašākās kategorijās, analizēt, saprast un iedziļināties informācijā, izglītoties patstāvīgi.

Vēlēšanu kontekstā daudz tiek runāts arī par vēlētāju aktivitāti. Šogad tā pieauga, bet daļa sabiedrības par iznākumu tāpat jūtas vīlušies...

-Vilšanās, tāpat kā cerības, būs vienmēr. Bet mana lielā vēlme ir, lai cilvēki nekāpj uz viena un tā paša grābekļa. Šajās vēlēšanās tiešām bija pārsteigumi, gaidīju mazliet savādākus rezultātus, īpaši Latgalē. Bet tas ir atsevišķs stāsts. Lai kā, tomēr var redzēt, ka Latgalē ir daudz darīts, daudz labu ceļu atjaunots, tomēr darīts nepietiekami. Uzskatu, ka Latgale ir pelnījusi vairāk, un šis reģions ir tas, kas joprojām veidos zināmu kritisko masu, kuras dēļ Latvijas drošība vienmēr būs ļoti nozīmīga.

Atgriežoties pie tautiešiem ārzemēs un vēlēšanām, kā vērtējat viņu aktivitāti?

-Procentuāli skaitļus nezinu, bet tie, kuri gribēja, aizgāja. Diezin vai balsojums ārzemēs varētu izmainīt ļoti daudz, bet ir bijuši gadījumi, kad spēku samērs mainās. Atceros pirmās vēlēšanas, kad biju Amerikā. Toreiz partija “Latvijas ceļš”, pateicoties vēlētāju aktivitātei ārzemēs, Saeimā dabūja par vienu balsi vairāk. Un tas nav vienīgais gadījums, kad ārzemēs esošo pilsoņu balss ietekmējušas vēlēšanu iznākumu. Man prieks, ka pēdējos gados Ārlietu ministrija diasporai pievērsusi ļoti lielu uzmanību. Mani kolēģi ļoti daudz strādā pie normatīvajiem aktiem, Diasporas likuma, tiekas, runā, izglīto un atbalsta ārvalstīs esošās organizācijas. Īstenībā latviešiem ir fantastiska spēja pašorganizēties. Ne velti saka, – kur pieci latvieši, tur četri kori, trīs deju kolektīvi un tā tālāk. Un es domāju, ka vienmēr

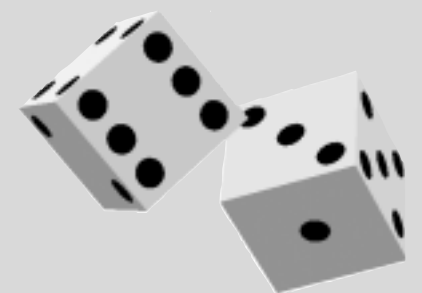
būs tie, kuri organizējas, un tie, kuri pāiet malā.

Kā Jums šķiet, vai latvieši ārzemēs jūtas piederīgi Latvijai?

-Protams, ir daļa, kas grib ierakstīties citās identitātēs, pieņemt citu kultūru un tradīcijas, bet viena daļa noteikti paliek patriotiski un nes Latvijas vārdu kaut vai ar kultūru vai sportu, kas, manuprāt, ir ļoti svarīgi.

Fakti

- 2022. gada 1. oktobrī Latvijā un ārvalstīs norisinājās 14. Saeimas vēlēšanas. Latvijas pilsoņi varēja nobalsot 81 iecirknī 42 pasaules valstīs.
- 14. Saeimas vēlēšanās ārvalstīs piedalījās 26146 vēlētāji. Vislielākā vēlētāju aktivitāte bija Apvienotajā Karalistē, kur vēlēšanās piedalījās 5559 Latvijas pilsoņi, Vācijā – 3108, Norvēģijā – 1939.
- Visnoslogotākais vēlēšanu iecirknis bija Stokholmā, kur nobalsoja 1572 vēlētāji. Daudz vēlētāju bija arī Dublinā – 1335, Oslo – 1304, Hāgā – 1208, Briselē – 887.
- Vēlēšanās Austrālijā nobalsoja 777 Latvijas pilsoņi, bet Islandē – 460 vēlētāji.
- Vēlēšanu iecirkņos Francijā, Austrijā, Beļģijā, Igaunijā, Lietuvā, Austrālijā, Gruzijā uzvarējusi “Jaunā Vienotība”.

LTV 1

- 5.20 "Nacionālie dārgumi. 100 g kultūras". Atk.
- 6.00 "Latvijas valsts himna".
- 6.02 "Kas te? Es te!". Atk.
- 6.30 "Animācijas seriāli".
- 9.00 "Tutas lietās 9". Raid. bērniem.
- 9.15 "Ukulele 2". Raidījums bērniem.
- 9.20 "Ralfs gatavo 5". Kulīnārijas raidījums.
- 9.35 "Meža draugu piedzīvojumi". Raid. bērniem.
- 10.00 "Gudrā meita". Pasaku filma.
- 11.00 "Sirmāis. Kulta ēdieni 2. Latvija. Rudzu maize".
- 12.00 "Reformācijas piecsimtgadei veltīts dievkalpojums Doma baznīcā".
- 13.00 "Rīgas sargi". Vēsturiska drāma.
- 14.30 "Ķepa uz sirds". Atk.
- 16.05 "Latvijas sirdsdziesma". Atk.
- 17.05 "Kulturdeva".
- 18.00 "Dienas ziņas".
- 18.25 "Lena Lorenca. Trauslā laime". Romantiska drāma.
- 20.00 "Panorāma".
- 20.14 "De facto".
- 21.05 "Slepkavības Portkerola". Krimināldrāma.
- 22.40 "Vainas izpiršana". Drāma.
- 0.30 "Māras pusē. Dzejniece uzrakstītie Māra Zāliete". LTV dok. filma.

TV 3

- 5.00 "Bondi vētārstis 7". Dok. seriāls.
- 6.05 "Deju akadēmija". Seriāls.
- 7.00 "Animācijas seriāli".
- 9.25 "Es mīlu savu mīlu 3". Izklaidējošs raid. "Superbingo".
- 10.00 "Māni pa trim! 3". TV spēle.
- 13.35 "Nejaukais es 2". Animācijas filma.
- 15.40 "Barvedis". Drāma.
- 17.45 "Mana izvēle - Latvija".
- 18.20 "Pēdas. Kas paliek pēc tevis? 2".
- 18.50 "Karmas latvieši". Pētniecisku raidījumu cikls.
- 19.30 "Nekā personīga".
- 20.30 "Dejo ar zvaigzni". TV šovs.
- 23.20 "2012". Spraiga sižeta drāma.
- 2.20 "Otrs viedoklis". Trilleris.

TV3 Life

- 5.00 "Projekts Bloks 13". Realitātes seriāls.
- 8.00 "Projekts Runway 19". Realitātes šovs.

- 9.30 "Dzīvīte brīvdienās 8. Televēkala katlogs".
- 10.00 "Biznesa attīstība 2".
- 10.30 "Veselība kā dzīvesstils 3".
- 11.10 "Mīla Vītbrukā". Melodrama.
- 13.05 "Rozamunde Pilcere. Mana māsa, mīlestība un es". Melodrama.
- 15.05 "Mīlātais mistērijas. Maģiskā slepkavība". Detektīvfilma.
- 17.05 "Kāda māte, tāda meita!". Komēdija.
- 19.05 "Acu priekšā". Romantiska komēdija.
- 21.00 "Brīvās skaistumkaralienes. Irija". Realitātes seriāls.
- 22.15 "Receptes milai un slepkavībai". Seriāls.
- 0.10 "Tūrists". Spraiga sižeta
- 2.15 "Pirmais randiņš 8". Realitātes šovs.
- 3.15 "Brīvās skaistumkaralienes. Irija". Realitātes seriāls.

TV24

- 6.00 "Pieci novadi Latvijā".
- 6.30 "Preses klubs". Atk.
- 8.00 "Meli un fakti". Atk.
- 8.30 "Atpēriens izausmei".
- 9.00 "Diena ārsta dzīvē". Atk.
- 9.30 "Baltija".
- 10.00 "La dolce vita. Gatavo gudri!". Atk.
- 11.00 "Meli un fakti". Atk.
- 11.30 "Grāmatu kods".
- 12.00 "La dolce vita. Gatavo gudri!". Atk.
- 13.00 "Naudas cena". Atk.
- 14.00 "DigiTuvi". Atk.
- 15.00 "Saimnieks. Zeme. Valsts". Atk.
- 16.00 "Dr. Apinis". Atk.
- 17.00 "Nedēļa P.S.". Atk.
- 18.00 "Dzīvīte brīvdienās".
- 18.30 "Grāmatu kods".
- 19.00 "Radio Svoboda: par svarīgu krieviju un pasaulē". Atk.
- 20.00 "Nacionālo interešu klubs".
- 21.00 "Dr. Apinis".
- 22.30 "Kārtības rullis". Atk.
- 23.30 "Dabas tops". Atk.
- 24.00 "Globuss". Atk.
- 1.00 "La dolce vita. Ēd vesels!". Atk.
- 2.00 "Preses klubs". Atk.
- 3.30 "Radio Svoboda: par

Balvu Sakrālās kultūras centrā Starptautiskā plenēra "Valdis Bušs 2022" mākslinieku darbu izstāde.

Balvu Novada muzejā

- Izstādes "Pāri Baltijas jūrai: 1944 – 1945" un "Leo Jānis Briedītis. 100".
- Muzejpedagoģiskā programma pēc iepriekšēja pieraksta, tālr. 28694615.

Balvu Centrālajā bibliotēkā

Balvu Centrālajā bibliotēkā Ēsteres Zemītes gleznu perso-nālizstāde "Pazudušie bērni" skatāma līdz 21.novembrim.

Balvos

- 11.novembris** LĀČPLĒŠA DIENA. **Pikst. 17.00** Ekumēniskais dievkalpojums Balvu evaņģēliski luteriskajā baznīcā. **Pikst. 17.40** lāpu gājiens (Bērzpils iela – Brīvības iela – pieminekli Latgales partizānu pulka kritušajiem karavīriem). Pulcēšanās lāpu gājienam pie Balvu evaņģēliski luteriskās baznīcas. **Pikst. 18.00** Lāčplēša dienas atceres pasākums pie pieminekļa Latgales partizānu pulka kritušajiem karavīriem.
- 12.novembris** **Pikst. 20.00** Balvu Kultūras un atpūtas centrā grupas "CITI ZENI" koncerts. **No pikst. 22.00 līdz 2.00** balle ar grupu "Mākonstūmeļi".
- 18.novembris** **Pikst. 11.00** Ekumēniskais dievkalpojums Balvu Visvētās Trīsvienības Romas katoļu baznīcā.

Pikst. 16.30 Balvu Kultūras un atpūtas centra laukumā svētku koncerts. Skaitstākas latviešu tautsdziesmas un iemīļotās latviešu komponistu melodijas Aleksandra Špicberga un instrumentālās grupas izpildījumā.

Pikst. 18.00 Balvu Kultūras un atpūtas centrā Latvijas Republikas proklamēšanas 104.gadadienas sarakojums. Balvu novada domes Atzinības rakstu pasniegšana. Muzikāls uzve-dums Jānis Lūsēns/Māra Zāliete "Misterija par sapni un mīles-tību" Kubulu jauktā vokālā ansambļa izpildījumā.

Pikst. 22.00 Balvu Kultūras un atpūtas centrā valsts svētku balle kopā ar grupu "Pipari". Ieejas maksa – EUR 5.

20. novembrī pikst. 15.00 Balvu Kultūras un atpūtas centrā KINO. Animācijas filma "Gulivera atgriešanās". Ieejas maksa – EUR 5, bērniem (līdz 12 gadu vecumam) – EUR 3. Bijetes visās "Biļešu parazīdes" kasēs (Balvos, Brīvības ielā 61) vai www.bilesuparadize.lv.

23. novembrī pikst. 18.30 Balvu Kultūras un atpūtas centrā Odessas klaunu grupa "Maski" izrāde "ORANŽAIS NOSKAŅOJUMS". Ieejas maksa – EUR 10, EUR 12, EUR 15. Bijetes visās "Biļešu parazīdes" kasēs (Balvos, Brīvības ielā 61) vai www.bilesuparadize.lv.

Baltinavā

Baltinavas muzejā: "Olgas Rečes gleznu izstāde. *Izstāde no cikla "Iepazīsim Balvu novada pagastus!" – Krišjāņu pagasts.

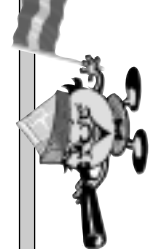
Balvu pagastā

11. novembrī pikst. 19.00 Naudaskalna tautas namā valsts svētku ieskaņas koncerts "Te ir manas mājas, te ir mana sirds". Koncertā piedalās Naudaskalna TN jauktais vokālais ansamblis "Malduguns", Kate un Domeniks no Uptes.

Bērzpilī

11.novembris **pikst. 12.00** Bērzpils pagastā Lāčplēša

AFIŠA

dienas pasākums. Svinīgais brīdis pie pieminekļa "Brīvības cīņu karavīriem un Lāčplēša kara ordeņa kavaleriem", Sv.Mise Bērzu Romas katoļu baznīcā, lāpu gājiens no baznīcas uz centru, noslēgumā sīta teļa pie ugunsкура.

26.novembris **pikst. 19.00** Bērzpils sporta angārā sieviešu deju kopas "Asiate" 10 gadu jubilejas koncerts "Savu prieku izdejot...". Piedalās tuvāki un tālāki dejojāji, pagasta pašdarbnieki, ciemiņi. Uz koncertu ieeja brīva.

Pēc koncerta balle kopā ar grupu "Vietu nav". Ieejas maksa – EUR 2,50. Galdiņu rezervācija pa tālr. 26601738.

Briežuciemē

19.novembris **pikst. 16.00** tautas namā valsts svētku koncerts. Grupas "Nakts vizija" koncertprogramma "Latvijas spēka avoti".

Kubulos

12.novembris **pikst. 14.00** kultūras namā Eiropas senioru deju kopas "Rūtas" 15 gadu jubilejas koncerts "Mārtinrožu laiks". Piedalās: "Vakarblāzma" no Kubuliem, "Atvasara" no Balvciem, "Tonuss" no Lazdukalna, "Sidraba pavediens" no Alūksnes, "Intriga" no Viļakas, "Altiāns" no Žigūriem, "Gaspauža" no Baltinavas, "Viola" no Vectilžas, "Mētras" no Tilžas, "Asjate" no Bērzpils, Balvu pansionāta kolektīvs "Intriga". Īpaši aicināti bijušie kolektīva dejojāji, kā arī ikviens interesents. Pēc koncerta balle ar dziesminieku Jāni Ločmeli.

17.novembris **pikst. 18.00** kultūras namā Latvijas valsts svētku koncerts "Latvju jostu apkārt sienot" kopā ar dziedātāju Rūtu Dūdumu-Ķirsi un komponistu Jāni Ķirsi. Ieeja bezmaksas.

Krišjānos

Krišjāņu tautas namam – 70. **12.novembris** **pikst. 19.00** svētku pasākums tautas namā "Savities raksti un satikties dziesmā".

Pikst. 21.00 balle kopā ar Juri Ķirsonu. Ieejas maksa – EUR 2.

Lazdulejā

Saietu nama zālē līdz 7.novembrim apskatāma Balvu Mākslas skolas audzēkņu izstāde. Darba dienas no pikst. 9.00.

11.novembris **pikst. 18.00** saietu nama zālē valsts svētku ieskaņas koncerts LATVIJAI. Piedalās: jauktais vokālais ansamblis "Tik un tā" no Annas pagasta ar Inūnita Kalniņa dziesmu programmu "Mēs satiksīties iekšup bīdāmsies" un Viļakas bērnu un jauniešu sporta skolas deju klubs "Silva".

Lazdukalnā

18.novembris **pikst. 15.30** saietu nama valsts svētkiem veltīts koncerts "Mēs Latvijā" kopā ar "Dricānu Dominanti". Ieeja bezmaksas. **Pikst. 22.00** svētku balle kopā ar Juri Ķirsonu. Ieejas maksa – EUR 4.

*Turpinājums 12.lpp.

TV PROGRAMMAS

no 7. līdz 13.novembrim

Pārpublicēšanas gadījumā "Vaduguns" atsauc obligāta

Pat vismāntīgākais cilvēks neatsakas no 13.algas.

balsoja ārzemēs?

Nevajag domāt, ka viens neko neizmainīs

“Esmu politiski aktīvs pilsonis un uzskatu par savu pienākumu piedalīties vēlēšanās. Varbūt izskatās, ka viena mūsu balss neko neizmainīs, tai nebūs izšķiroša spēka un nozīmes, tā būs kā piliens jūrā... Bet tikai pašu pilieņu ziņā paliek tas, no tiem veidosies diķis vai okeāns,” uzskata bijušais balvenietis GUNTARS ŠULTS.

Guntars Gruzijā kopumā darbojas jau četrus gadus, taču nopietnāk par uzturēšanos šajā valstī sāka domāt laikā, kad iestājās Covid pandēmija. Latvijā iestādes un privātie biznesi pārgāja uz attālināto darba vidi, savukārt Gruzijā šajā laikā tik lielu ierobežojumu nebija, tāpēc viņš pieņēma lēmumu mainīt lokācijas vietu. Kopš tā laika jau pagājuši divi gadi.

Runājot par vēlēšanām ārzemēs, Guntars ir pārliecināts, ka, atrodoties tālu no dzimtenes, cilvēki integrējas jau rezidējošās valsts vidē, un tas nedaudz notrulina viņu attieksmi pret vēlēšanām. Savukārt pasaulē nepārtraukti notiek dažādi konflikti un saasināti notikumi, piemēram, šobrīd visas pasaules uzmanība pievērsta karam Ukrainā. “Manuprāt, katram ir jāapzinās šī brīža situācija un jāpadomā, vai mēs Latvijā vēlamies pie varas prokrieviskās partijas, vai tomēr nacionālās. Mūsu uzdevums ir iet un izpildīt pilsoņa pienākumu,” teic Guntars.

Daudzi tautieši ārzemēs kā vienu no argumentiem, kādēļ negāja vēlēties, min informācijas trūkumu. Savukārt bijušais balvenietis apliecina, ka Gruzijā pietika informācijas gan par vēlēšanu laiku, gan vietu: “Te ir aktīva diaspora, kurai ir sava biedrība un interneta resursi. Turklāt šogad 16. augustā darbu sāka jaunā Latvijas vēstniece Gruzijā Edīte Melne. Informāciju par politiski svarīgiem notikumiem varējām lasīt vēstniecības “Facebook” lapā.”

Analizējot notikumus un to, kas šobrīd notiek Ukrainā, Guntars velk paralēles ar to, ko piedzīvojusi Gruzija. Proti, 2008. gadā Gruzijā iebūka Krievijas karaspēks, un dotajā brīdī 20% no valsts teritorijas ir okupēta. Gruzijā pie valdošās varas ir nonākusi prokrieviskā partija, kas visas savas politiskās un ekonomiskās rakstura darbības vērsusi par labu agresorvalstij. Simtiem tūkstošu krievu migrantu ir *svaigi* ieradušies Gruzijā, ielās bieži dzirdama krievu valoda un redzama viņu mentalitāte. Izanalizējot situāciju, Guntars sapratis, ka uz šī brīža notikumu pamata līdzīgas darbības varētu eskalēties arī Latvijā. Tāpēc viņš uzskata, ka katram Latvijas pilsonim, kurš dzīvo ārzemēs, būtu jānobalso, lai arī turpmāk savā Latvijā mēs varētu runāt dzimtajā valodā. Savukārt, runājot par vēlēšanu iznākumu, Guntars Šults ir lakonisks – vēlēšanu iznākums bija paredzams: “Šoreiz pārsteigumu nebija, taču nākotnē vadībā es vēlētos redzēt jaunu politisko spēku, kuru vadītu aktīvi, izglītoti un moderni domājoši jaunieši ar progresīvām idejām.”

Statistikas dati liecina, ka kopumā 14. Saeimas vēlēšanās nobalsoja mazāks tautiešu skaits ārzemēs, nekā 2018. gada vēlēšanās. Latvijas vēstniecībā Gruzijā savas balsis atdeva 106 vēlētaji. Guntars Šults uzskata, ka šis cipars varētu būt lielāks un līdzdalība plašāka, ja vēlēšanu iecirknis būtu atvērts ne tikai Tbilisi, bet arī citās lielajās pilsētās, piemēram, Kutaisi.

Varbūt tomēr atnāks? Bijušais balvenietis Guntars Šults, dzīvojot Gruzijā, izpildīja savu pilsoņa pienākumu, bet par tiem, kuri to neizdarīja, viņam secinājums viens – zudusi ticība Laimes lācim, kurš kā nenāk, tā nenāk.

Foto - no personīgā arhīva

Vienu zina skaidri – Latvijai jābūt latviskai

“Biju gatava doties pusotru stundu garajā ceļā uz Minsteri, lai piedalītos šajās Saeimas vēlēšanās. Tas šķita svarīgs un nozīmīgs notikums, jo mans ir skaidrs redzējums par to, kādu gribu redzēt savu Latviju. Tai jābūt pēc iespējas latviskākai,” teic bijusī baltinaviete SANDRA KOBUSĀ, kura jau 23 gadus dzīvo mazā Vācijas pilsētiņā Borgholchauenā.

Stāstot par savu nokļūšanu no Baltinavas Vācijā, Sandra īsumā teic tā: “Aizbraucu pie Falka strādāt, un mūsu starpā uzplauka mīlestība. Bet, iespējams, tas bija arī liktenis. No pirmās laulības viņam bija dēls un trīnītes, bet pēc neilga laika mums abiem piedzima dvīnītes Ausma un Rieta.” Sandra teic, ka tieši vīrs bija tas, kurš uzstāja, ka meitām jābūt saskanīgi latviski vārdi. Bijusī baltinaviete vārdadienu kalendārā pirmo atrada vārdu Ausma un jokojot Falkam ieminējās, ka otra tad jāsauc par Rietu. Vīram šī ideja tik ļoti iepatikās, ka par citiem vārda variantiem vairs neviens arī nedomāja. Meiteņu mamma stāsta, ka arī pašām dvīnēm savi vārdi ļoti patīk, viņas ir bezgala lepnas par faktu, ka viņu dzīslās tek arī latviešu asinis: “Kad Ausmai un Rietai stāstu par latviešu kultūru un tradīcijām, viņas lepojas, ka nāk no Latvijas – valsts ar tik bagātu vēsturi un kultūru. Viņām vienmēr esmu mācījusī, – ja mēs gribam, ka mūsu Latvija paliek tāda, kurā labi jūtamies, jādara viss, kas no mums atkarīgs, lai viņa tāda arī paliktu. Ja mēs varam balsot, tad darām to.”

Lēmumu pieņēma ātri

23 gadu laikā, kopš dzīvo Vācijā, Sandra piedalījusies tikai dažās vēlēšanās, jo jau ilgu laiku ir projām no Latvijas, līdz ar to, kā pati teic, ir diezgan tālu no valsts politikas. Savukārt šogad izpildīt savu pilsoņa pienākumu Sandru pamudināja pirms vēlēšanām internetā noskatītā intervija ar kādu prokremliski noskaņotu politiķi. “Kādā brīdī sarunā šis politiķis izteicās, ka tad, kad viņš tiks pie varas, sodīs visus Latvijas deputātus, kuri balsoja par padomju okupācijas pieminekļu nojaukšanu. Žurnāliste pajautāja, uz kāda likumiska pamata viņš to darīs, uz ko politiķis atbildēja, – gan jau mēs atradīsim iemeslu. Ar šiem vārdiem man pietika. Padomāju, ka negribu, lai manā valstī vara tiek politiķiem (vienalga, viņi krievi vai latvieši), kuri saka – iemeslu atradīsim. Tas mani ļoti aizskāra. Sapratu, ka šī noteikti būs tā reize, kad izmantošu savas pilsoņa tiesības. Ausma todien strādāja un nevarēja doties man līdzī, toties Rieta labprāt pievienojās. Vēlēšanu dienā Vācijā bija atvērti vairāki vēlēšanu iecirkņi, bet mēs izvēlējāmies sev tuvāko, kas atradās Minsterē un bija pusotras stundas brauciena attālumā,” stāsta bijusī baltinaviete.

Informācija jāmeklē pašiem

Pirms vēlēšanu urnā mest savu aploksnī, Sandra internetā meklēja informāciju, skatījās, kā un ko politiķi runā, konsultējās ar māsām Latvijā, kuras vairāk iedziļinājušās politiskajos notikumos. Beigās izvēle krita par labu divām partijām, Sandrasprāt, diezgan līdzvērtīgām. “Vienā no šīm partijām sarakstā bija politiķis, kurš man ļoti simpātizē – neslēpšu, ka tas bija Artis Pabriks. Stalts un elegants politiķis, kuru redzot un dzirdot, var lepoties, ka viņš nāk no Latvijas. Savukārt meita savu izvēli izdarīja pati,” skaidro Sandra. Viņa atzīst, ka, esot projām no Latvijas, informācija jāmeklē internetā. “Ja gribi kaut ko zināt un būt politiski aktīvs, cilvēkam jāinteresējas pašam. Bet, jo ilgstošāk viņš atrodas projām no mājām, jo arvien vairāk attālinās no Latvijas dzīves un politiskajiem notikumiem. Taču es ļoti gribu latvisku Latviju. Kad bija vēlēšanas par valsts valodu, arī braucu un piedalījos. Piedalos visur, kur katra balss no svara, un paužu savu nostāju. Man ir pilsoniskā apziņa, jūtu, ka izšķirošos brīžos tāpat nevaru stāvēt malā,” apliecina bijusī baltinaviete.

Izmanto katru iespēju pabūt Latvijā

Sandra priecājas, ka Falks vienmēr atbalsta viņas lēmumus, un arī šoreiz pats piedāvājās abas ar meitu aizvest uz vēlēšanu iecirkni Minsterē. Turklāt, laikam ejot, viņš pavisam nemanot kļuvis par īstenu Latvijas patriotu. “Falks ļoti mīl Latviju. Kad atbraucam uz manu dzimto pusi, staigā pa Balviem un cenšas runāt latviski. Viņš Balvos jūtas kā savās mājās,” apliecina bijusī baltinaviete. Lai nezaudētu saikni ar Latviju, Sandra mājās ar dvīnēm runā tikai latviski un latgaliski, bet ar Falku – vāciski. “Savukārt meitenes ar mani runā vāciski, jo tas ir ātrāk un ērtāk. Viņas tomēr dzīvo Vācijā, te dzimušas un augušas, viņām vācu valodai jābūt perfekta. Bet, kad dvīnes ir kopā ar manu mammu vai manu ģimeni, sākumā iet kā pa celmiem, bet pēc laika jau var kaut ko pateikt arī latviski,” skaidro Sandra.

Bijusī baltinaviete uz Latviju dodas pāris reizes gadā – mēnesi atvaļinājumā un pāris reizes uz divām nedēļām. “Vīram Vācijā mājās ir galdniecība un tur viņš atpūsties nevar, tāpēc vienīgā vieta, kur Falks to var izdarīt pilnvērtīgi, ir Latvija. Te vienmēr ļoti labi atpūšamies. Šobrīd Vācijā jau esmu iedzīvojusies, bet man tas bija ļoti ilgs un sāpīgs process. Kad vēl biju maza meitene, nekur no Latvijas, pat no Baltinavas, projām negribēju. Bet ne velti ir teiciens, – sirdij nepavēlēsi. Tā nu esmu tur, kur esmu,” secina Sandra.

Bijusī baltinaviete atzīst, ka, neskaitot kuplo ģimeni, viņai Vācijā ļoti pietrūkst Latvijas dabas, ļoti izteikto gadalaiku, kad rudens ir

Foto - no personīgā arhīva

Darīts! Viens no vēlēšanu iecirkņiem, kurā iespēju nobalsot izmantoja arī Sandra ar meitu Rietu, bija izveidots Minsteres Latviešu centrā, kurā notiek daudzas aktivitātes latviešiem. Sandra novēroja, ka todien iespēju vēlēties izmantoja krietns pulks gribētāju, jo izveidojās pat neliela gaidītāju rinda.

rudens, ziema ir ziema, kūko dzeguzes un pogo lakstīgalas. “Vācijā dzīvojam ļoti gleznainu skatu ieskaitā mazā pilsētiņā, kur ir tikai 8 tūkstoši iedzīvotāju. Man patīk, ka tā ir skaista un sakopta apdzīvota vieta, bet sirdī esmu lauku cilvēks. Vēl tagad atceros, kā, maza būdama, pavasarī gaidīju tīrumos izlienam pirmās dzeltenās māllepēs. Tas ir tas, kā man ļoti pietrūkst, tādēļ, kad vien ir iespēja, kopā ar ģimeni vienmēr izmantojam iespēju pabūt manā dzimtajā pusē pie saviem tuvajiem un mīļajiem,” teic Sandra.

* Turpinājums 12. lpp.

Plāno atbalstu Balvu aizsardzībai

Civilās aizsardzības mācības “Pilskalns 2”

Šo trešdien Balvu Kultūras un atpūtas centrā notika Zemessardzes 2. Vidzemes brigādes 31. kājnieku bataljona un Balvu novada Civilās aizsardzības komisijas kopējās mācības “Pilskalns 2”. Mācības, kas mūspusē notika jau otro reizi, organizēja 31. kājnieku bataljons, un tajās piedalījās komisijas pārstāvji no dažādām valsts un pašvaldību iestādēm un dienestiem.

Evakuācija, bēgļu uzņemšana, atbalsts armijai

Jau 2019. gada 8. janvārī Ministru kabinets atbalstīja Aizsardzības ministrijas izstrādāto informatīvo ziņojumu par visaptverošas valsts aizsardzības sistēmas ieviešanu Latvijā, kuras mērķis ir padziļināt visu valsts institūciju sadarbību, nodrošināt efektīvu publiskās un privātās partnerības mehānismu izstrādi, paaugstināt sabiedrības izpratni par iespējām aizsargāt sevi, savu ģimeni un Latvijas valsti, kā arī izstrādāt sabiedrības pašorganizēšanās instrumentus krīzes gadījumos. Arī mācību galvenais mērķis Balvos bija pilnveidot atbildīgo institūciju izpratni par atbildību sadalījumu un praktisko rīcību militāra apdraudējuma vai to draudu gadījumā un dažādiem krīzes risinājumiem. Šoreiz galda mācību laikā to dalībniekiem bija jārisina iedzīvotāju evakuācijas, bēgļu uzņemšanas un atbalsta sniegšanas izaicinājumi, jārisina krīzes komunikācijas jautājumi, kā arī jāplāno atbalsta sniegšana Zemessardzei Balvu aizsardzības nodrošināšanai. Tās bija četras galvenās lietas, uz ko fokusējās mācību dalībnieki un kas tika izspēlētas kopumā trīs dažādās mācību izspēlēs.

Karš Ukrainā līcis domāt konkrētāk

Uzrunājot mācību dalībniekus, Zemessardzes 2. Vidzemes brigādes komandieris pulkvedis GUNĀRS KAULIŅŠ uzsvēra, ka Krievijas iebrukums Ukrainā līcis pilnveidot pašvaldību Civilās aizsardzības plānus un vingrināt to realizāciju iespējama militāra apdraudējuma gadījumā. “Šādas kopējas mācības veicina mūsu sadarbību un dod iespēju skatīties vienā virzienā, lai kopējiem spēkiem aizsargātu Latviju un nodrošinātu iedzīvotāju vajadzības. Karš Ukrainā mums līcis konkrētāk domāt par katras institūcijas lomu un rīcības plānu,” pauda G. Kauliņš.

Zemessardzes pulkvedis arī uzsvēra dezinformācijas lomu Latvijas pierobežā, kur tā potenciāli var būt lielāka nekā citviet Latvijā. Līdz ar to tam allaž jāpievērš pastiprināta uzmanība. “Savukārt, ja runājam par potenciāliem militāriem draudiem, tad, visticamākais, ir hibridkarš. Tādēļ ikvienai krīzes pārvarēšanā iesaistītajai iestādei, dienestiem un iedzīvotājiem kopumā vienmēr jābūt gataviem, ka tas var būt ilglaicīgi,” piebilda G. Kauliņš.

Savukārt Zemessardzes 31. kājnieku bataljona komandieris pulkvežleitnants JĀNIS FREIMANIS, kurš bija arī mācību organizators, pēc mācību uzdevumu izspēles pauda, ka guvis vērtīgas atziņas par to, kas vēl pilnveidojams Civilās aizsardzības plānā. Proti, lai šis plāns krīzes gadījumos būtu stūrākmsens operatīvai, jāpilnina rīcībai un sadarbībai starp dažādām institūcijām, pēc iespējas ātrāk atjaunojot ierasto kārtību. “Ievēroju to, ka mācību dalībnieki bija aktīvi, iesaistījās diskusijā un saprata, par cik ļoti daudziem aspektiem jādomā un ko var

Mācības. Civilās aizsardzības mācības Balvos sākās pulksten 9 no rīta un ilga līdz pat pēcpusdienai. Mācību pirmajā daļā klātesošie iepazinās ar teorētisku informāciju, bet otrajā daļā ķērās klāt praktisku lietu apguvei.

Arī priekšniekiem jāmacās. Attēlā redzams darbs ar Balvu pilsētas karti, kas mācībās tika izmantota, plānojot pilsētas aizsardzību, iedzīvotāju evakuāciju, bēgļu uzņemšanu un visu pārējo, lai novērstu dažādus iespējamus apdraudējumus. Attēlā (pa kreisi) redzams Zemessardzes 31. kājnieku bataljona komandieris pulkvežleitnants Jānis Freimanis un Balvu novada domes un Civilās aizsardzības komisijas priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs.

Kādu lomu saredz žurnālistiem? Mācību dalībnieki īpašu uzmanību pievērta arī tam, kā cīnīties pret dezinformāciju. Viņi secināja, ka liela loma ir pašvaldību komunikācijas resursiem. Savukārt intervijā ar laikrakstu “Vaduguns” jautāts, kādu lomu reāla apdraudējuma gadījumā saredz žurnālistiem, Zemessardzes 31. kājnieku bataljona komandieris pulkvežleitnants Jānis Freimanis uzsvēra, ka šādās situācijās žurnālisti noteikti būtu jāuzrunā un jāaicina kļūt par daļu no komunikācijas veidiem, lai kopā ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem un visu valsti kopumā darbotos Latvijas drošības labā. “Krīzes gadījumos būtu ārkārtīgi svarīgi nodot sabiedrībai pareizos vēstījumus, lai neizplatītu dezinformāciju,” uzskata J. Freimanis.

maksāt katra kļūda potenciālas krīzes gadījumā. Vēlos arī uzsvērt trīs lietas, par ko krīzes situācijā īpaši jāpiedomā, pretējā gadījumā tas var maksāt cilvēku dzīvības. Pirmkārt, iesaistot dažādus resursus, jābūt stingram kontroles mehānismam, lai, piemēram, no iedzīvotāju evakuācijas zonas netiktu aizmirsts neviens cilvēks – īpaši tie iedzīvotāji, kuriem pašiem ir grūtības pārvietoties. Otrkārt, apdraudējuma gadījumā ļoti svarīga ir iedzīvotāju informēšana un tas, pa kādiem informācijas kanāliem tas tiks

darīts. Tikpat svarīgi ir arī zināt, kādi konkrēti vēstījumi, vārdi tiks nodoti iedzīvotājiem. Treškārt, liela uzmanība jāpievērš pieejamajiem resursiem – šajā gadījumā Balvu novadā un tā pagastos. Proti, izstrādājot jau konkrētu rīcības plānu krīzes gadījumā, iespējams, nonāktu pie secinājuma, ka zināmu resursu pietrūkst, tādēļ būtu svarīgi visu sabalansēt tā, lai iespējamus trūkumus kompensētu,” pēc pirmās mācību izspēles darīja zināmu J. Freimanis.

Brigādes komandieris. Zemessardzes 2. Vidzemes brigādes komandieris pulkvedis Gunārs Kauliņš pēc pirmās mācību izspēles uzsvēra, - svarīgākais ir saprast, ka katrai situācijai nav viena risinājuma: “Ir daudz un dažādu risinājumu dažādās situācijās, jo daudz kas atkarīgs no iespējamo notikumu attīstības. Tāpat ir svarīgi, lai katra no iestādēm, dienestiem un katrs cilvēks atsevišķi saprot, kur un kurā brīdī jāpievienojas un kur viņš var būt noderīgs. Tas tādēļ, jo katrs no mums ir speciālists tieši savās konkrētās nozarēs.”

Jāpiebilst, ka kopumā starpinstitūciju mācības “Pilskalns” Zemessardzes 2. Vidzemes brigādes atbildības teritorijā norisinās kopš 2020. gada. Tajās gūtās atziņas liecina, ka kopējas militāro un civilo struktūru mācības ievērojami uzlabo izpratni par katras organizācijas lomu visaptverošajā valsts aizsardzībā, kuru viens no mērķiem, kā jau minēts, ir sadarbības stiprināšana starp valsts institūcijām, privāto sektoru, nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotājiem.

Vēstures lappuses

Balvu gaļas kombinātā strādāja ap piecsimt darbinieku

1957.gada aprīlī Balvu ezera krastā uzsāka linu fabrikas būvniecību, taču, līdzko pabeidza kantora ēkas un galvenā korpusa būvi, celtnieki izklīda, un būvniecības darbi uz pusgadu apstājās. Drīzumā noskaidrojās, ka par Balvu un apkārtnējo rajonu kolhozu un padomju saimniecību ražošanas virzienu noteikta lopkopība. Valdība atzina par lietderīgu aizsāktās linu fabrikas vietā būvēt gaļas kombinātu. Un tā 1959.gadā atsākās nu jau Balvu gaļas kombināta kompleksa celtniecība, kas kopā ar paligsaimniecību aptvēra 12,7 ha lielu platību.

Balvu gaļas kombināts sāka darbību 1961.gada rudenī. Darbinieki septiņu stundu darba maiņā pārstrādāja apmēram 20 tonnas gaļas. Gaļas pārstrādes apjomi auga, uzlabojoties tehnoloģijām. Jau 1961.gada oktobrī darbu sāka putnu pārstrādāšanas cehs, kur maiņā nokāva un apstrādāja apmēram 3500 piļu vai 5000 cāļu.

1962.gada 21.martā sāka darboties desu ceha konveijers, kas apgādāts ar vismodernāko tehniku. Tajā bija uzstādīts no Ungārijas demokrātiskās republikas saņemtais vakuuma agregāts, kas paredzēts gaļas masas maisīšanai. 1962.gadā ekspluatācijā pieņēma sanitāro kautuvi.

1963.gadā darbību sāka visi galvenie ražošanas cehi: kautuves cehs ar blakusproduktu pārstrādes nodaļām, saldētava, kurā vienlaikus varēja uzglabāt 2000 tonnu gaļas, kompresoru cehs. Darboties sāka bekonu un liellopu apstrādes līnijas, kā arī tika uzsākta sauso lopbarības briķešu izgatavošana.

Balvu gaļas kombināts pirmais Latvijā 1964.gadā ieviesa kruponēšanas metodi un vaskošanas paņēmieni putnu atspalvošanai. Sāka ražot sausos lopbarības miltus, izmantojot bezpreses metodi. 1964.gadā ekspluatācijā tika nodota katlu māja.

1965.gadā labiekārtoja teritoriju un pieņēma ekspluatācijā caurlaides ēku ar mehanizētajiem vārtiem. Iekārtoja jaunu ēdnīcu ar 100 vietām, tai blakus atradās arī otra zāle, kurā notika sapulces, kultūras pasākumi un pašdarbības pulciņu mēģinājumi. Uzbūvēja jaunu medicīnisko punktu ar pieciem kabinetiem.

1965.gadā tika uzsākta cieti žāvētās desas ražošana, uzstādītas jaunas tauku un kaulu tauku kausēšanas līnijas, kā arī pelmeņu ražošanas līnija. Kaulus pārstrādāja kaulu miltos, ko izmantoja lopbarības ražošanā. Uzņēmumā ražoja vārtītās un pusžāvētās desas, arī sardeles, cisiņus, gatavoja žāvējumus, Sibīrijas pelmeņus, – kopā aptuveni 50 dažādu produkcijas veidus. Ražoja arī pusfabrikātus – kotletes un fasētu malto gaļu. 1969.gadā desu cehā ražoja 59 dažādu šķirņu desas, taču klāsts nemitīgi tika papildināts. 1970.gadā iekārtoja jaunu ražošanas laboratoriju ar ķīmisko un bakterioloģisko nodaļu.

Balvu gaļas kombinātā tapa dažādas desas un to izstrādājumi: "Doktora", "Diētiskā", "Maskavas", "Valmieras", "Liepājas", "Ukrainas", "Balvu", "Studentu" u.c. Neizpalika arī atzinība – Kvalitātes zīme. 1974.gada aprīlī to piešķīra pusžāvētajai "Ukrainas desai", bet 1978.gadā – pusžāvētajai cūkgāļas desai.

Kombināta 'ziedu laikos' tajā bija nodarbināti apmēram 500 darbinieku. Uzņēmums ik gadu jauniešiem piešķīra stipendijas studijām augstskolā, tā rūpējoties par darbinieku izglītošanu. Katrs strādnieks tika aicināts iegūt vispārējo vai speciālo vidējo izglītību. Uzņēmums attīstīja vietējo infrastruktūru un atbalstīja Balvu kultūras dzīvi.

20.gadsimta otrajā pusē Balvu gaļas kombināts bija lielākā rūpnīca Balvu rajonā, kurā darbojās vismodernākās gaļas pārstrādāšanas līnijas Latvijā. Produkciju augstu vērtēja gan vietējie iedzīvotāji, gan arī ārpus Latvijas robežām, tā tika eksportēta uz Maskavu, Sanktpēterburgu, Vāciju. Uz Kubu tika eksportēti tauki, bet uz Zviedriju – aļņa gaļa. Nemitīgi tika ieviestas jaunas un uzlabotas jau esošās ražošanas tehnoloģijas, lai uzlabotu produktu kvalitāti.

20.gadsimta 90.gados Balvu gaļas kombināts pārtapa par gaļas pārstrādes uzņēmumu "Balga" un, neizturot konkurenci brīvā tirgus apstākļos, pakāpeniski samazināja savu jaudu, līdz 1997.gadā pārtrauca darbu pavisam un 1999.gadā tika likvidēts. Visa bijusī gaļas kombināta zeme un ēkas tika privatizētas.

Pieņemšanas bāzes darbinieki. 1.rindā – Valentīna Noka, Jevgēnija Balavina, Vera Tabore, 2.rindā – Helēna Kuzmina, L.Kozlovska, Līvija Lobanova.

Desu cehā. Attēlā redzamas strādnieces Mudīte Paņušina, Tamāra Ozoliņa, Leontīna Stepanova.

Svarīgi bija kultūras pasākumi. Kombināta sieviešu vokālais ansamblis mēģinājumā.

Svētku gājienā. Gaļas kombināta koris ar diriģentu Vitoldu Dreimani gājienā 1966.gadā.

* No Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzes.

Materiālus par Balvu gaļas kombinātu apkopoja un publikācijai "Industriālā mantojuma" digitālajā kolekcijā sagatavoja Balvu Centrālās bibliotēkas vecākā bibliotekāre Ināra Bobrova un bibliogrāfe Sarmīte Vorza.

Veido industriālā mantojuma digitālo kolekciju

Ideja par digitālās kolekcijas "Industriālais mantojums" izveidi pirmoreiz izskanēja 2018. gadā. Latvijas industriālā mantojuma vēsture ir bagāta un plaša, bet līdz šim rūpniecības vēsturei internetā nav bijusi izveidota atsevišķa vietne, kur vienkopus būtu apkopotas visaptverošas ziņas un materiāli par šo tēmu. Industriālā mantojuma projektā piedalījās Latvijas bibliotēkas, sākot no skolu, pagastu, reģionu un speciālajām bibliotēkām, Latvijas Nacionālais arhīvs ar savām struktūrvienībām un zonālajiem arhīviem, Latvijas muzeji, kā arī citas kultūras mantojuma iestādes un dažādi uzņēmēji. Visās minētajās iestādēs glabā liecības par Latvijas industriālo mantojumu, un šī bija lieliska iespēja papildināt jauno digitālo kolekciju ar unikāliem teksta dokumentiem, patentiem, lielformāta rasējumiem, attēliem, kino hronikām un citiem materiāliem. Darba gaitā veikta šo unikālo materiālu digitalizācija un tie ir publiski pieejami. Pašu kolekciju iespējams apskatīt <https://industria.lv>. Šī digitālā kolekcija savā veidā ir veltīta tieši Latvijas cilvēku uzņēmīgumam un radošajiem talantiem.

Digitālo kolekciju atklāja 2022.gada martā. Tajā apkopota informācija par vairāk nekā 100 Latvijas ražojošajiem uzņēmumiem. Apzīmējums 'industriālais mantojums' plašākā nozīmē ietver gan infrastruktūras objektus (ceļus, dzelzceļus, tiltus, u. tml.), gan būves (dzelzceļa stacijas, dzirnavas, ūdenstorņus un dambjus), gan

militārus objektus. Ar laiku, kolekciju paplašinot, būs pieejams arī pārējais Latvijas industriālā mantojuma dažādo objektu plašais spektrs, tomēr ražošana ir tieši ietekmējusi ļoti daudzas Latvijas iedzīvotāju dzīves. Uzņēmumu darbības rezultātā tapušas preces un produkti, kas bieži vien bijuši ar starptautisku atpazīstamību un ir savu nozaru zīmoli. Taču pat tā sabiedrības daļa, kas nav bijusi nepastarpināti saistīta ar ražošanu, pilnīgi noteikti ikdienā ir nonākusi saskarē ar Latvijā ražotām precēm. Kolekcijas saturs pastāvīgi tiek papildināts ar jauniem uzņēmumiem un digitālajiem objektiem. Ikvienam ir iespēja papildināt vietējās bibliotēkas novadpētniecības krājumu vai pašu digitālo kolekciju. Kolekciju plānots atklāt šī gada 2. ceturksnī, taču arī pēc tam turpināsim kolekciju papildināt ar jauniem uzņēmumiem un materiāliem, tajā skaitā arī no privātkolekcijām un personīgajiem arhīviem. Esam gandarīti par lielo atsaucību un ieinteresētību piedalīties šajā projektā. Tikai sadarbojoties mēs varam izveidot jaunu digitālo kolekciju.

Plašāk par projekta gaitu var lasīt portālā: <https://www.biblioteka.lv/top-jauna-digitala-kolekcija-par-latvijas-industrialo-mantojumu/>

EVA AUSĒJA, Latvijas Nacionālās bibliotēkas Digitālās attīstības departamenta digitālo pakalpojumu bibliotekāre

Lappusi sagatavoja Z.Logina

Balvu novada pašvaldībā

Novāc apaugumu

Balvu novada pašvaldība turpina pildīt solījumu – sniegt palīdzību šķeldas sagatavošanā, lai nodrošinātu apkuri. Nupat notikušajā oktobra novada domes sēdē pieņemts lēmums organizēt apauguma novākšanu pašvaldībai esošajās lauksaimniecībā izmantojamajās zemēs vēl četros pagastos. Medņevas pagastā zarus un krūmus novāks piecās zemes vienībās, kopā gandrīz 9,5 ha platībā. Baltinavas pagastā – četrās zemes vienībās nedaudz vairāk kā 37 ha, Šķilbēnu pagastā – vairāk kā 8 ha, Krišjāņu pagastā – piecās zemes vienībās gandrīz 6,5 ha kopplatībā. Šobrīd notiek iepirkums, un pakalpojums sniedzējs būs zināms pēc iepirkuma beigām.

Novada domes priekšsēdētājs S.Maksimovs: “Kad būs novāks apaugums, zemi atbrīvojot no krūmiem, tālāk šo lauksaimniecībā izmantojamo zemi nomā acimredzot nenodosim. Lai šo zemi sakoptu, lauksaimniekam būs jāziedo visai lieli izdevumi, un pēc sešiem gadiem, kad zeme būs sakopta, būtiski pieaugs tās vērtība. Bez tam uzņēmējam būs neinteresanti kopt zemi piecus gadus.”

Finanšu komitejas sēdē 20.oktobrī nekustamā īpašuma nodaļas vadītāja Gunta Raibekaze informēja, ka šobrīd apauguma novākšana pašvaldības lietojumā un valdījumā esošajās lauksaimniecībā izmantojamās zemēs notiek Kupravas, Viksnas, Tilžas, Vectilžas un Vecumu pagastos. Iepirkuma rezultātā šos darbus veic divas firmas – Kupravas un Tilžas pagastos to dara SIA “BRG Group”, un kurināmās koksnes 1 m³ sagatavošanas izmaksas ir 16 eiro bez PVN, koku un krūmu zaru 1 m³ sagatavošanas izmaksas ir 12 eiro bez PVN. Viksnas, Vectilžas un Vecumu pagastos šo pakalpojumu sniedz SIA “P.K.N”, un kurināmās koksnes 1 m³ sagatavošanas izmaksas ir 17 eiro bez PVN, bet koku un krūmu zaru 1 m³ sagatavošanas izmaksas ir 11 eiro bez PVN.

Kupravas un Viksnas pagastos apaugums jau nogriezts un sakrauts kaudzēs. Kupravas pagastā, to pārņemot, aprēķināts, ka zaru un krūmu ir 3724 kubikmetri, malka – 152 kubikmetri. Ar pagasta pārvaldes ziņu malku novietos vietējā katlu mājā. Viksnas pagastā firma vēl sakrautās kaudzes pāršķiro, atsevišķā kaudzē novietojot malku. Pēc darbu pabeigšanas komisija pārmerīs kaudzes un, pielietojot līgumos noteiktos koeficientus, aprēķinās izvestos apjomus.

Sergejs Maksimovs vērtē, ka apauguma novākšanas rezultātā iegūtais kurināmais būs labs papildinājums, ko nodos uzņēmumam “Balvu Enerģija”, un šādā veidā varēs norēķināties par apkuri pašvaldības iestādēm. No 10 hektāriem iegūti gandrīz četri tūkstoši kubu šķeldas.

Vai naudas izlietojums sevi attaisnos?

Finanšu komitejā vairāki deputāti savstarpēji sprieda, cik lietderīgi izlietos 20 tūkstošus eiro, ko grasās atvēlēt Ziemassvētku rotai?

Deputāts Jānis Trupovnieks izteicās, ka deputāti nav dzirdējuši plašāku informāciju par sagaidāmajiem pirkumiem, atliks tikai nobalsot par 20 tūkstošiem, kas kaut kam jāpiešķir. Savukārt deputāte Sandra Kindzule atcerējās, ka šajā jautājumā iepriekš jau bijusi ne pārāk veiksmīga pieredze, jo: “Tā ir lieta, ko redz un vērtē sabiedrība, tādēļ nevar tā vienkārši naudu ņemt un piešķirt.” Domes priekšsēdētājs S.Maksimovs piekrita argumentiem un teica, ka uzdos Kultūras un atpūtas centra vadībai kopā ar “San-Tex” sagatavot prezentāciju, lai rastos priekšstats par pirkumiem un varētu šo jautājumu izlemt. “Varam sanākt kopā tieši par šo jautājumu. Līdz šim acimredzot bijusi neveiksmīga komunikācija,” atzina priekšsēdētājs.

Pieredzes brauciens uz Norvēģiju

Projekta ietvaros pašvaldību vadītāji un arī speciālisti nesen pabija Norvēģijā. No Balvu novada pieredzes apmaiņas braucienā kopā ar Sergeju Maksimovu devās arī Santa Šmite un Žanna Maksimova. Brauciena mērķis bijis nodibināt kontaktus un gūt pieredzi. Priekšsēdētājs uzsvēra, ka arī citiem novada darbiniekiem ir iespēja braukt un mācīties, par to jāsaazinās ar Santu. S.Maksimovs Norvēģijā pabija pirmo reizi, un viņa gūtā atziņa ir: “Grūti būt pašvaldības deputātam vai domes priekšsēdētājam Norvēģijā, jo tur viss jau ir izdarīts un sakārtots. Redzētais un uzzinātais mani pārsteidza.”

Kas savāks privātmāju lapu kaudzes?

Iedzīvotāji, īpaši privātmāju un mazdārziņu īpašnieki, cenšas sakopt savu pagalmu un apkārtējo teritoriju, taču Balvu novada pašvaldība aicina nededzināt privātmāju un mazdārziņu teritorijās savāktās koku lapas, zāli un citus sadzīves atkritumus. Ja katrs to darīs, tad apkārtējā teritorijas būtu dūmos un lielos apmēros kaitētu apkārtējai videi, cilvēkiem un dabai. Balvu novada pašvaldības saistošie noteikumi saka, ka ir aizliegts jebkāda veidā dedzināt sadzīves atkritumus. Pieļaujama kaitēkļu bojātu zaru un augu sadedzināšana, ja tas netraucē apkārtējiem cilvēkiem un nerada draudus. Savukārt kategoriski aizliegts dedzināt indīgas, smirdīgas vielas – plastikāta gabalus, gumiju un tamlīdzīgi.

Iedzīvotāji redakcijai uzdod jautājumu: bet kur lai individuālo māju iedzīvotāji liek koku lapas un zāli, kas savāktas palielās kaudzēs?

Vecākais sabiedrisko attiecību speciālists Kristiāns Bokta atbildes komentārā skaidro: “Gadījumos, ja privātmāju saimniekiem nav iespējas atbrīvoties no lapām, tās dedzinot vai kompostējot, var vērsties pie Balvu novada pašvaldības aģentūras “San-Tex” labiekārtošanas un apzaļumošanas nozares vadītāja Jura Kairiša (tel. nr. 29105463), kurš rindas kārtībā un iespēju robežās var sniegt palīdzību.”

Pieļauj, ka turpmāk lapu novākšana būs maksas pakalpojums.

Informē VSAA

Sāk izmaksāt valsts pabalstus energoresursu un ar to saistīto pakalpojumu sadārdzinājuma kompensēšanai

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra (VSAA) novembrī sāk izmaksāt valsts pabalstu 30, 20 vai 10 eiro apmērā pensiju, atlīdzību un valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta (VSNP) saņēmējiem, lai kompensētu energoresursu un ar to saistīto pakalpojumu sadārdzinājumu. No 2022.gada 1.novembra līdz 2023. gada 31. maijam VSAA izmaksās valsts pabalstu kopā ar ikmēneša pakalpojumu.

Valsts pabalsta apmērs mēnesī ir atkarīgs no pamata pakalpojuma apmēra.

Ja pensija, atlīdzība vai VSNP nepārsniedz 300 eiro mēnesī, tad sešus mēnešus VSAA izmaksās 30 eiro, ja pensijas, atlīdzības vai VSNP apmērs ir robežās no 301 eiro līdz 509 eiro mēnesī – 20 eiro, savukārt, ja robežās no 510 eiro līdz 603 eiro mēnesī – valsts atbalsts būs 10 eiro.

Tiesības uz valsts pabalstu 30 eiro mēnesī neatkarīgi no piešķirtā pakalpojuma apmēra ir no 2022.gada 1.novembra līdz 2023.gada 31.maijam Latvijā dzīvojošajiem, kuri saņem piemaksu pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu ar invaliditāti. 30 eiro mēnesī saņem arī personas, kurām Latvijā ir piešķirts bēgļa vai alternatīvais statuss un nav izmaksāts valsts pabalsts kā pensijas, VSNP, atlīdzības vai piemaksas pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu ar invaliditāti saņēmējam.

Nosakot valsts pabalsta apmēru, ņem vērā pensijas, atlīdzības vai VSNP piešķirto vai pārreķināto bruto apmēru pirms iedzīvotāju ienākuma nodokļa un citu ieturējumu veikšanas. Ja vecuma pensija piešķirta priekšlaicīgi, tad, nosakot valsts pabalsta apmēru, ņem vērā 50 % no piešķirtā vecuma pensijas apmēra. Ja, piemēram, pensiju piešķir mēneša vidū, tad valsts pabalstu 30, 20 vai 10 eiro izmaksā par šo mēnesi pilnā apmērā.

Ja persona vienlaikus ir vairāku pakalpojumu (pensijas, atlīdzības vai VSNP) saņēmēja, tad izmaksā tikai vienu valsts pabalstu, un tā apmērs tiks noteikts, ņemot vērā pakalpojumu kopsommu. Ja persona pati saņem pensiju, atlīdzību vai VSNP un vienlaikus arī pakalpojumu par bērnu (apgādnieka zaudējumu pensiju/pabalstu/atlīdzību vai piemaksu pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu ar invaliditāti), tad VSAA izmaksās divus valsts pabalstus (personai pašai un par bērnu). Savukārt, ja persona par bērnu saņem divus pakalpojumus, piemēram, pensiju, atlīdzību vai VSNP un vienlaikus par bērnu arī piemaksu pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu ar invaliditāti, tad par bērnu izmaksās vienu valsts pabalstu 30 eiro apmērā.

Personām, kurām pakalpojums, kas dod tiesības saņemt valsts pabalstu, tiks piešķirts līdz 2023.gada 31.maijam un valsts pabalsts līdz minētajam datumam nebūs izmaksāts, valsts pabalstu izmaksās 30 dienu laikā no dienas, kad tiks pieņemts lēmums par pamatpakalpojuma piešķiršanu.

VALSTS PABALSTS ENERGORESURSU IZMAKSU KOMPENSĒŠANAI

NO 1. NOVEMBRA LĪDZ 31. MAIJAM

30 EIRO

JA PENSĪJA, ATLĪDZĪBA VAI VSNP LĪDZ 300 EIRO MĒNESĪ

20 EIRO

JA PENSĪJA, ATLĪDZĪBA VAI VSNP NO 301 LĪDZ 509 EIRO MĒNESĪ

10 EIRO

JA PENSĪJA, ATLĪDZĪBA VAI VSNP NO 510 LĪDZ 603 EIRO MĒNESĪ

JA SAŅEM:

- VECUMA, INVALIDITĀTES VAI APGĀDŅIEKA ZAUDĒJUMA PENSĪJU (ARĪ PRIEKŠLAICĪGI UN BRANGĀ PĒSĪRTĪ).
• IZDIENAS PENSĪJU – JA SASNIEGTS VECUMA PENSĪJAS VECUMS, BET TĀ NAV PIEŠKIRTA;
• IZDIENAS PENSĪJU UN NOTEIKTA INVALIDITĀTE;
• ATLĪDZĪBU PAR DARBSPĒJU VAI APGĀDŅIEKA ZAUDĒJUMU;
• VALSTS SOCIĀLĀ NODROŠINĀJUMA PABALSTU (VSNP).

IESNIEGUMS NAV JĀIESNIEDZ

VSAA VALSTS PABALSTU IZMAKSĀS KOPĀ AR IKMĒNEŠĀ PAKALPOJUMU

VALSTS PABALSTS ENERGORESURSU IZMAKSU KOMPENSĒŠANAI

NO 1. NOVEMBRA LĪDZ 31. MAIJAM

30 EIRO

NEATKARĪGI NO PIEŠKIRTĀ PAKALPOJUMA APMĒRA

JA SAŅEM:

- PIEMAKSU PIE ĢIMENES VALSTS PABALSTA PAR BĒRNU AR INVALIDITĀTI;

IESNIEGUMS NAV JĀIESNIEDZ

JA PERSONAI:

- IR NOTEIKTS BĒGLA VAI ALTERNATĪVAIS STATUSS UN VIŅAI RODAS TIESĪBAS UZ VALSTS PABALSTU;
- IR NOTEIKTA INVALIDITĀTE UN TĀ SAŅEM SATVERSMES AIZSARDZĪBAS BIROJA VAI MILITĀRĀS IZLŪKOŠANAS UN DRŪSĪBAS DIENESTA IZDIENAS PENSĪJU.

IESNIEGUMS IR JĀIESNIEDZ

“Vaduguns” abonēšanas cenas 2023.gadam (EUR)

FIZISKĀM PERSONĀM 2022.gada 12 mēnešu abonentiem	1 mēnesis	3 mēneši	6 mēneši	12 mēneši
	6,50	19,50	38,00	72,00

